

Stanowisko

Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego

z dnia 25 sierpnia 2025 r.

w sprawie kontrasygnowania postanowień Prezydenta RP dotyczących powołania na stanowiska asesorów sądowych w wojewódzkich sądach administracyjnych

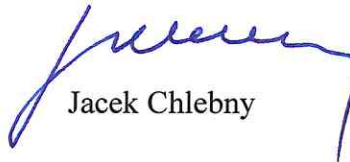
1. Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego popiera wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 5 sierpnia 2025 r. (VII.603.5.2025.JRO, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-wsa-asesorzy-powolania-brak-kontrasygnaty-premiera>) dotyczące zwłoki Prezesa Rady Ministrów w kontrasygnowaniu aktów powołania asesorów sądowych wojewódzkich sądów administracyjnych. Brak kontrasygnaty dotyczy powołań do największych i najbardziej obciążonych wojewódzkich sądów administracyjnych w Warszawie, Gliwicach i Wrocławiu dla pięciu kandydatów na stanowiska asesorskie zatrudnionych w tych sądach w charakterze asystentów i referendarzy oraz dwóch wykonujących zawód radcy prawnego.
2. Udział asesora w składach orzekających w wojewódzkim sądzie administracyjnym nie narusza prawa strony do rozpoznania sprawy przez niezależny i niezawisły sąd. W żadnym z orzeczeń wydanych przez Naczelny Sąd Administracyjny nie podważono prawidłowości orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego ze względu na udział w składzie orzekającym asesora sądowego. Należy również przypomnieć, że na podstawie art. 5a ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1267) skarżący oraz uczestnik postępowania na prawach strony w postępowaniu sądoadministracyjnym może złożyć wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego sądu administracyjnego, w tym także asesora, wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.
3. Instytucja asesury jest „okresem próby”, który pozwala na ocenę pracy orzeczniczej asesora, jego kwalifikacji merytorycznych i przestrzegania przez niego zasad etyki

zawodowej. W dniu 31 lipca 2025 r., po złożeniu kontrasygnaty przez Prezesa Rady Ministrów, Prezydent wręczył akty nominacyjne 171 asesorum w sądach powszechnych. Nie jest uzasadnione odmienne traktowanie asesorów sądów administracyjnych. W każdym przypadku powołania na stanowisko asesora sądowego, zarówno sądu powszechnego, jak i administracyjnego, uchwałą o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosku nominacyjnego podejmuje ta sama Krajowa Rada Sądownictwa. Kandydat na asesora w wojewódzkim sądzie administracyjnym, w odróżnieniu od kandydata na stanowisko asesora sądowego w sądach powszechnych, podlega ocenie kolegium sądu administracyjnego. Zgodnie bowiem z art. 33a ust. 5 i 11 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U. z 2022 r. poz. 217 ze zm.) po zakończeniu egzaminu sędziowskiego egzaminowanemu aplikantowi aplikacji sędziowskiej przysługuje wybór jednego z wolnych stanowisk asesorskich, o których mowa w art. 32a ust. 2 powyższej ustawy, według kolejności miejsca zajmowanego na liście klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów aplikacji sędziowskiej.

4. Brak powołań na stanowiska asesorów, a także zaniechanie przeprowadzania konkursów na wolne stanowiska asesorskie w sądach administracyjnych, zagraża gwarantowanemu w art. 45 Konstytucji RP prawu obywatela do rozpoznania jego sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Kolegium Naczelnego Sądu Administracyjnego uznaje, że nie ma podstaw prawnych do wstrzymywania publikacji obwieszczeń o wolnych stanowiskach asesorskich i podtrzymuje argumentację zawartą w stanowisku Kolegium z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie statusu prawnego asesorów sądowych w wojewódzkich sądach administracyjnych (www.nsa.gov.pl/ogloszenia/stanowisko-kolegium-naczelnego-sadu-administracyjnego-w-sprawie-statusu-asesorow-sadowych-w-wojewodzkiem-sadach-administracyjnych.news.182,1079.php).

Przewodniczący Kolegium

Naczelnego Sądu Administracyjnego

Jacek Chlebny